

i det høje Landsting i samme Form, i hvilken det fremsattes.

Lovforslaget har to Hovedbestemmelser, imod hvilke altsaa Landstinget ingen Indsigelse har gjort. Den første gaar ud paa at ændre selve Grundnerven i den nugældende Lov. Ved denne Lov af 6. April 1906 oprettedes Hypotekbanken med det Formaal ved Hjælp af Laan i Udlandet at fremskaffe Midler til at højne Kreditforeningsobligationskursen og for derved at støtte det danske Pengemarked. Man ventede sig den Gang meget af Loven. Man troede, det vilde blive muligt at optage fordelagtige Laan i Udlandet i stor Udstrækning. Man tænkte den Gang nærmest paa Frankrig som Laaneland, og de Laan, som overhovedet er optagne af Hypotekbanken, er ogsaa optagne i Frankrig. Det første Laan optoges i 1906, straks efter Bankens Oprettelse, og gjaldt en Serie paa 20 Mill. Kr. Atter i 1908 kunde der optages et Laan til et Beløb af 20 Mill. Kr., og efter 4 Aars Forløb naaede man atter til et Laan, men denne Gang kun paa 10 Mill. Kr., det vil sige en halv Serie. Derpaa standsede denne Virksomhed med Optagelse af Laan i Udlandet, og efter den Tid har praktisk og faktisk Bankens Virksomhed været standset. Dette vilde nu i og for sig ikke være nogen Grund til at ændre den gældende Lov, hvis man kunde vente, at det i en overskuelig Fremtid vilde blive muligt at optage saadanne Laan, som Bankens Virksomhed er beregnet paa. Men som Udsigterne i Øjeblikket er, vil alle indrømme, at Muligheden i saa Henseende er yderst ringe eller næsten ingen. Under Verdenskrigen er der ingen Mulighed for at optage Laan i Udlandet, og efter Verdenskrigen vil Kurserne neppe tillade Hypotekbanken at optage saadanne Laan med Fordel og anvende de indvundne Pengemidler efter dens Virksomhedsplan.

Den Hovedændring, der foreslaas i den nye Affattelse, gaar derfor ud paa, at det tillades Banken ogsaa at optage Laan i Indlandet. Paa dette Punkt er Finansministeriet og Hypotekbankens Direktion mødtes i fælles Betragtning. Vel kan man sige, at der kan være Vanskeligheder for Hypotekbanken ved at optage saadanne Laan, men da den ikke er nogen tvungen Laantager, da den kan vælge den fordelagtigste Situation paa Laanemarkedet, vil der altid være den Mulighed, at Situationen kan benyttes, og at de da indvundne Pengemidler kan komme til Raadighed i Overensstemmelse med Bankens Formaal.

Jeg vil ogsaa vove at paastaa, at hvis dette Lovforslag havde været Lov for et Aar siden, vilde det ikke have været udelukket, at Banken i den mellemliggende Tid, hvor der har været stor Pengerigelighed her i Landet, kunde have optaget et saadant Laan af fordelagtig Beskaffenhed.

Den næste Hovedændring fra det bestaaende gaar ud paa en Udvidelse af Bankens Virksomhed. Denne var efter Loven tredelt. Banken skulde dels indkøbe Kreditforeningsobligationer for, som sagt, at højne Kursen, dels virke som Tiendebank — hvad for øvrigt laa noget ved Siden af den øvrige Virksomhed — og dels endelig optage de Obligationer, som Staten fik ved Laan til Husmandsbrug. Saadanne Obligationer er ogsaa i de forløbne Aar overdraget til Hypotekbanken, ganske sikkert ikke til Kurser, der har været fordelagtige for Staten, men dog saaledes, at Staten, hvad det gjaldt om, blev af med sine Obligationer og fik rede Penge i Stedet for. Det foreslaas nu, at Banken ikke skal behøve at indskrænke denne Virksomhed til Obligationer i Husmandsbrug, men at den kan aftage ogsaa andre Obligationer, for hvilke Staten yder Garanti, naar disse Obligationer i øvrigt byder betryggende Sikkerhed. Det vil sige, at hver Gang Staten yder Laan mod Obligationer, kan den atter blive af med sine Obligationer, og det er at forudse, at saadanne Obligationer i den kommende Tid i ikke ringe Udstrækning vil indflyde i Statskassen, hvis man nemlig gaar ind paa, at Staten for de Udgifter, som den har til Jernbaneanlæg, Havneanlæg og lignende, modtager saadanne Obligationer.

I 1912 fremsatte den daværende Finansminister et Forslag om, at Staten skulde kunne udstede Obligationer til Dækning af Udgifterne ved Erhvervelse af indtægtgivende Aktiver, og nævnedes netop i sin Begrundelse og i Bemærkningerne saadanne Erhvervelser, som finder Sted ved Jernbaneanlæg, Havneanlæg og lignende. Det var altsaa rene Statslaan til Dækning af saadanne Udgifter, og dette Lovforslag førte da til — med nogen Indskrænkning blev det til Lov —, at Staten i nogle Aar optog ganske smaa Statslaan til Bestridelse af saadanne Udgifter. Jeg tror, at det er nødvendigt at komme bort fra denne Fremgangsmaade, og de Erfaringer, vi har gjort med Hensyn til Udstedelse af Statslaan i den Periode, hvori Verdenskrigen har været, viser ogsaa, at saadanne Statslaan paa 3—4—5